

**T.C.
MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI**

GİYİM ÜRETİM TEKNOLOJİSİ

**ERKEK İŞ ÖNLÜĞÜ KALIBI
542TGD078**

Ankara,2011

- Bu modül, mesleki ve teknik eğitim okul/kurumlarında uygulanan Çerçeve Öğretim Programlarında yer alan yeterlikleri kazandırmaya yönelik olarak öğrencilere rehberlik etmek amacıyla hazırlanmış bireysel öğrenme materyalidir.
- Millî Eğitim Bakanlığınca ücretsiz olarak verilmiştir.
- **PARA İLE SATILMAZ.**

İÇİNDEKİLER

AÇIKLAMALAR	ii
GİRİŞ	1
ÖĞRENME FAALİYETİ -1	3
1. ERKEK İŞ ÖNLÜĞÜ KALIBI.....	3
1.1. Model Analiz İşlemleri	3
1.2. Erkek İş Önlüğü Kalıbı Çizimi	5
UYGULAMA FAALİYETİ-1	7
KONTROL LİSTESİ	10
1.3. Erkek İş Önlüğü Kalıp Açma İşlemleri.....	11
1.4. Erkek İş Önlüğü Şablonu Hazırlama İşlemleri	11
UYGULAMA FAALİYETİ-2	13
KONTROL LİSTESİ	14
ÖĞRENME FAALİYETİ -2	15
2. ERKEK İŞ ÖNLÜĞÜ İÇİN ANA VE YARDIMCI MALZEME ESAPLAMALARI	15
2.1. Erkek İş Önlüğü İçin Ana ve Yardımcı Malzemeler	15
MODÜL DEĞERLENDİRME	17
KONTROL LİSTESİ	18
KAYNAKÇA	19

AÇIKLAMALAR

KOD	542TGD078
ALAN	Giyim Üretim Teknolojisi
DAL/MESLEK	Kadın Giyim Modelistliği, Erkek Giyim Modelistliği Hazır Giyim Model Makineci, Erkek Terziliği, Kadın Terziliği
MODÜLÜN ADI	Erkek İş Önlüğü Kalıbı
MODÜLÜN TANIMI	Erkek iş önlüğü kalıbı hazırlama ile ana ve yardımcı malzeme hesaplama işlemlerinin anlatıldığı bir öğrenme materyalidir.
SÜRE	40/16
ÖN KOŞUL	“Tişört Kalıbı” modülünü başarmış olmak.
YETERLİK	Erkek iş önlüğü kalıbı hazırlamak.
MODÜLÜN AMACI	Genel Amaç Bu modül ile gerekli ortam sağlandığında föy çizim tekniğine uygun erkek iş önlüğü kalıbı hazırlayabileceksiniz. Amaçlar <ul style="list-style-type: none"> ➤ Föy çizim tekniğine uygun erkek iş önlüğü kalıbı hazırlayabileceksiniz. ➤ Verimlilik ilkeleri doğrultusunda erkek iş önlüğü için ana ve yardımcı malzeme hesabı yapabileceksiniz.
EĞİTİM ÖĞRETİM ORTAMLARI VE DONANIMLARI	Kâğıt, kalem,karton,silgi,çizim masası,eşel,pistole,mezura,iş önlüğü şablonları,model föyü
ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME	Modülün içinde yer alan her öğrenme faaliyetinden sonra verilen ölçme araçları ile kendinizi değerlendireceksiniz. Modül sonunda öğretmeniniz tarafından hazırlanacak ölçme aracıyla kazandığınız bilgi ve beceriler değerlendirilecektir.

GİRİŞ

Sevgili Öğrenci,

Sanayinin gelişmesiyle, çalışan elemanların çalışırken kullanacakları koruyucu iş elbisesine ihtiyaç duyulmuştur. İş önlüğü: fonksiyonu, kesim ve işçilik tekniği açısından özel olarak belli meslek gruplarına has gereksinimlerine ve çalışma esnasında korunma amacına cevap verecek şekilde hazırlanan giysilerdir.

İş önlüğü çalışan elemanın daha temiz ve düzenli olmasını sağlamak amacıyla kullanılmaktadır. Her alanda kullanılan iş önlüğü modele göre değişiklik göstermektedir. İş önlüğü üreten hazır giyim işletmelerini de görmek mümkündür.

Bu modülle erkek iş önlüğü model analiz işlemlerini, kalıp çizimini, açma işlemlerini, ve şablonlarını hazırlamayı, erkek önlüğünde kullanılan ana ve yardımcı malzemeleri ve malzeme hesabı yapma işlemlerini öğreneceksiniz.

ÖĞRENME FAALİYETİ-1

AMAÇ

Bu faaliyette kazandırılacak bilgi ve beceriler doğrultusunda, uygun ortam sağlandığında föy çizim tekniğine uygun erkek iş önlüğü kalıbı hazırlayabileceksiniz.

ARAŞTIRMA

Erkek iş önlüğünde kullanılan modelleri araştırıp bir dosya hazırlayınız ve arkadaşlarınızla paylaşınız.

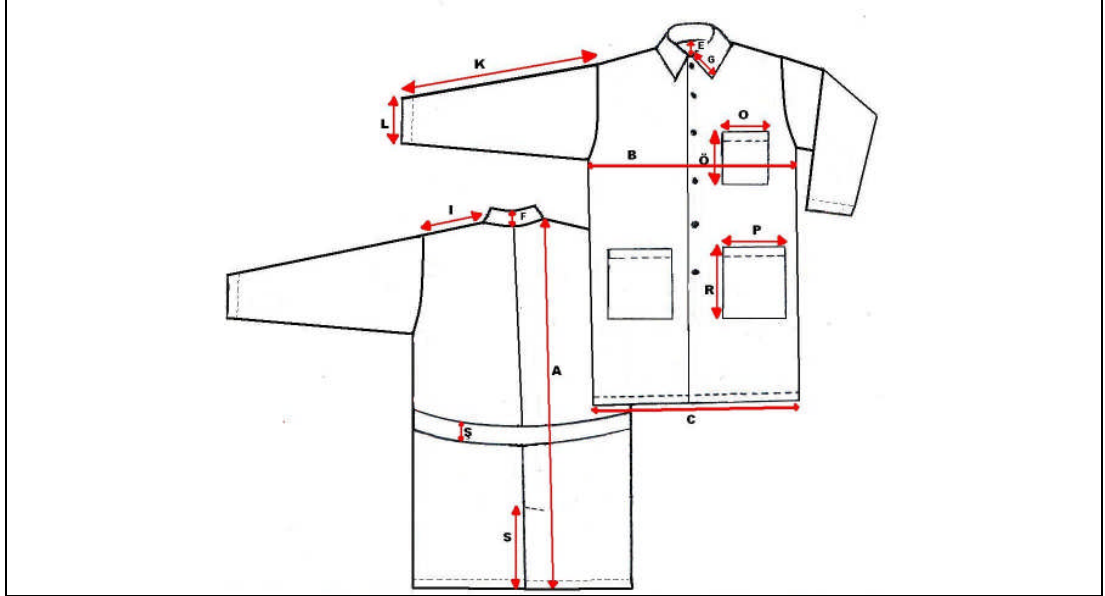
1. ERKEK İŞ ÖNLÜĞÜ KALIBI

1.1. Model Analiz İşlemleri

ÜRÜN : Erkek İş Önlüğü	BEDEN NU : 50	
FORM : (...)	TARİH : .../.../.....	
	BİÇİM TANIMLAMA Şömizye Yakalı Klapalı Arka Ortasi Yırmaçlı:20 cm Küçük Cep Boyutları: 10x12-1cm Büyük Cep Boyutları: 14x15cm Kapama Payı : 2.5 cm Düğmeli :6 Etek Ucu ve Kol Ağzı 2.5 cm den üst Dikişli Kuşaklı	
PARÇA LİSTESİ		
Parça Adı (Kumaş)	Adet	Ana Ve Yardımcı Malzemeler
Ön Beden	2 Adet	Kumaş Dikiş İplikleri Düğme Adedi :6 Beden Etiket Firma Etiket Yıkama Talimatı
Arka Beden	2 Adet	
Yaka	2 Adet	
Kemer	1 Adet	
Kol	2 Adet	
Küçük Cep	1 Adet	
Büyük Cep	2 Adet	

MODEL FÖYÜ

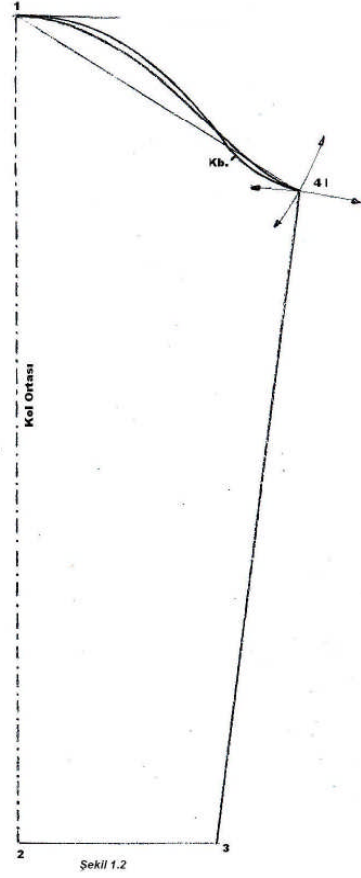
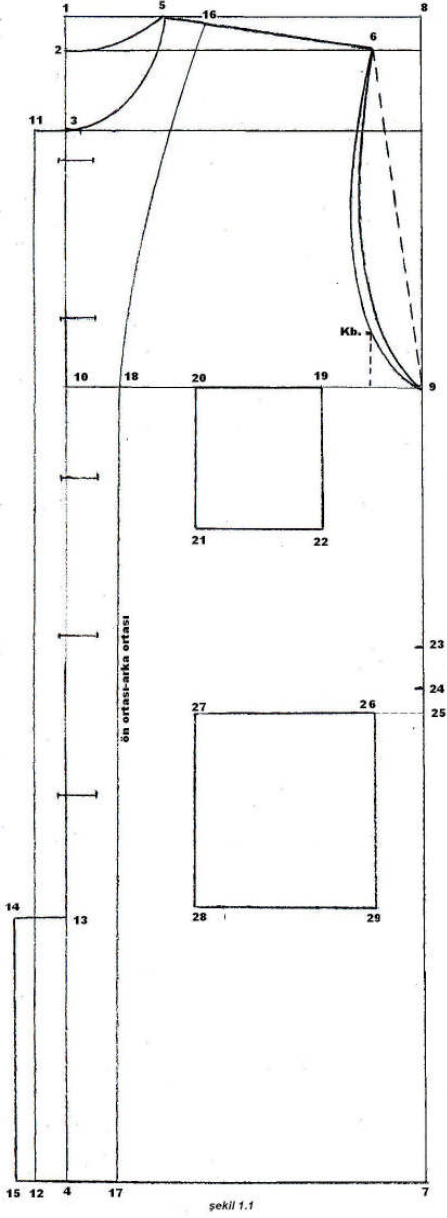
Erkek İş Önlüğü Teknik Föyü

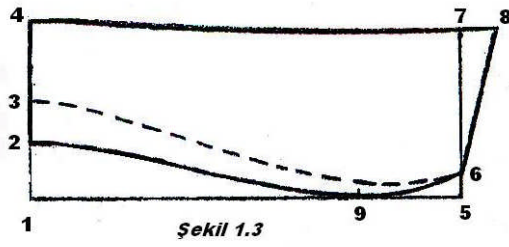

ÖLÇÜLER	48	50	52	54	56
A- Model Boyu (Omuzdan)	90	90	91	91	92
B- ½ Beden	54	56	58	60	62
C- ½ Etek Ucu Genişliği	54	56	58	60	62
D- Arka Yaka genişliği	7	7,5	8	8,5	9
E- Arka Yaka Düşüklüğü	2.5	2.5	2.5	2.5	2.5
F-Arka Yaka Yüksekliği		3.5			
G-Yaka Ucu Genişliği		6			
I- Omuz Genişliği	16	16,5	17	17,5	18
J- Kol Evi Yüksekliği	25	26	27	28	29
K- Omuzdan Kol Boyu	63	64	65	66	67
L- Kol Ağzı Genişliği	31	31	32	32	33
M- Kol Alt Uzunluğu	50	51	51,5	52	52,5
O-Küçük Cep Genişliği		10			
Ö-Küçük Cep Derinliği		11			
P- Büyük Cep Genişliği		15			
R-Büyük Cep Derinliği		14			
T- Ön Yaka Düşüklüğü		8.5			

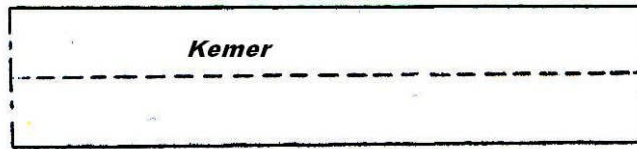

1.2. Erkek İş Önlüğü Kalıbı Çizimi

Şekil 1.3

Şekil 1.4

UYGULAMA FAALİYETİ-1

İşlem Basamakları	Öneriler
Sağ tarafa dik bir çizgi çiziniz.	➤ Dik çizginizi gönye ile özenle çiziniz.
Bu noktanın başlangıcını 1 noktası olarak tespit ediniz.	
1 noktasından aşağıya 2.5 cm arka yaka düşüklüğünü işaretleyiniz.(2).	➤ Ölçüleri ölçü tablosundan kontrol ederek işaretleyiniz
1 noktasından aşağıya 8.5 cm ön yaka düş. İşaretleyiniz (3).	
Ön –Arka Beden	
1 noktasından aşağıya eşelinizi kaldırmadan model boyunu işaretleyiniz (4).	
1,2,3,4 noktalarını sağa dik açı oluşturacak şekilde uzatınız.	
1 noktasından sağa arka yaka ölçüsü işaretleyiniz (5).	
2 ile 5 noktasını arka yaka oyuntusu vererek çiziniz.	
3-5 arasını ön yaka oyuntusu olarak birleştiriniz.	➤ 3 noktasında dik açığa dikkat ediniz.
5 noktasından başlayıp 2 noktasından çıkan doğru üzerinde omuz genişliğini işaretleyiniz (6).	
4 noktasından sağa etek ucu genişliği kadar işaretleyiniz (7).	
7 noktasını yukarıya dik uzatınız (8).	
6 noktasından başlayıp yan dikiş üzerinde kol evi yüksekliğini arayarak işaretleyiniz (9).	
6 ve 9 noktasını yardımcı çizgi ile birleştiriniz.	
Ön ve arka kol oyuntularını çizimdeki gibi çiziniz.	➤ Ön kol evinin arka kol evine göre daha oyuntulu olduğuna dikkat ediniz.
3 noktasından sola doğru 2.5 cm kapama payını işaretleyiniz (11).	
11 noktasını ön ortasına paralel etek ucuna kadar çiziniz (12).	
4 noktasından yukarıya doğru 20 cm yırtmaç boyunu işaretleyiniz.(13).	
13 noktasından sola doğru 4 cm yırtmaç genişliğini işaretleyiniz (14).	

14 noktasını etek ucuna kadar çiziniz (15).	
5 noktasından sağa doğru omuz üzerinde 3 cm işaretleyiniz (16).	
4 noktasından sağa doğru 4 cm işaretleyiniz (17).	
17 noktasını beden çizgisine kadar cetvelle çiziniz (18).	
18 -16 noktasını pistole ile birleştiriniz.	
Beden çizgisinden yukarıya doğru ön kol oyuntusu üzerinde 4 cm'i arayarak işaretleyiniz (Kb).	
9 noktasından sola doğru 8 cm girerek 19 noktasını tespit edip 10 cm genişliğinde küçük cep ağzını çiziniz (20).	
20 noktasından aşağı 11 cm küçük cep boyunu işaretleyiniz (21).	
19,20,21,22 noktalarını birleştirerek küçük cebinizi çiziniz.	
9 noktasından yan dikiş üzerinde 20 cm aşağı inerek kuşak takım yerini ve kuşak genişliğini belirleyiniz.(23-24).	
9 noktasından aşağı doğru 25 cm inerek 25 noktasını tespit ediniz.25 noktasından sola doğru 4 cm işaretleyerek 26 noktasını tespit edip 26 noktasından sola doğru 14 cm büyük cep ağzı genişliğini işaretleyiniz (27).	
27 noktasından aşağı doğru 15 cm büyük cep derinliğini işaretleyin (28).	
26-27-28-29 noktalarını cep oluşturacak şekilde birleştiriniz.	
Kol:	
Sol tarafa bir dik çiziniz (1).	
1 noktasından aşağı doğru kol boyu işaretleyiniz (2).	
2 noktasından sağa doğru ½ kolağzı genişliği işaretleyiniz (3).	
1 noktasını sola doğru uzatınız.	
3 noktası merkez olmak üzere kol altı uzunluğu kadar bir yay çiziniz.	
1 noktası merkez olmak üzere pergelinizi kol evi yüksekliği % 1 cm kadar açarak daha önce çizilen yayı kesen yeni bir yay çiziniz.	
Kesiştikleri nokta (4) noktasıdır.	
3,4 noktalarını kol altı dikişi olarak birleştiriniz.	

Ön ve arka kol oyuntularını çizimdeki gibi formlarını vererek çiziniz.	
Ön beden üzerindeki 9-Kb. arasını ölçerek kol üzerindeki 4 noktasından başlayıp ön kol oyuntusu üzerinde işaretleyiniz (Kb.).	
Yaka	
Sol kenara bir dik çiziniz (1) noktasıdır.	
1 noktasından yukarıya doğru sırasıyla 2,5cm,2cm,3,5 cm leri işaretleyerek 2-3-4 noktalarını tespit ediniz.	
1 noktasından sağa doğru yaka oyuntusu $\frac{1}{2}$ 1 cm işaretleyiniz (5)	
5 noktasından yukarıya 1 cm işaretleyiniz (6).	
6 noktasından yukarıya 6,5 cm dik çıkınız (7).	
7 noktasından sağa doğru 1,5 cm çıkarak (8) noktasını tespit ediniz.	
5 noktasından sağa doğru 5 cm işaretleyerek (9) noktasını bulunuz.	
2,9,6 noktalarını yaka altı olarak şekil 1.3 teki gibi birleştiriniz	
6 ve 8 noktalarını cetvelle birleştiriniz.	
4,7,8 noktalarını yaka üst formu olarak birleştiriniz	
3-6 noktalarını yaka dönüş hattı olarak yardımcı çizgi ile birleştiriniz	
Kuşak	
Genişliği 6 cm ,uzunluğu 28 cm olan bir dikdörtgen çiziniz.	
Uzunluğunu ikiye bölerek yardımcı çizgi ile gösteriniz.	

KONTROL LİSTESİ

Uygulama faaliyetinde yaptığınız çalışmayı kendiniz ya da arkadaşlarınızla değişerek değerlendirme kriterlerine göre değerlendiriniz.

DEĞERLENDİRME KRİTERLERİ	Evet	Hayır
Ön –Arka Beden		
Dik çizginizi doğru çizdiniz mi?		
Dik üzerinde uzunluk ölçülerini doğru aldınız mı?		
Bulduğunuz noktaları tekniğe uygun yatay çizdiniz mi?		
Yatay çizgiler üzerinde genişlik ölçülerini doğru aldınız mı?		
Arka ve ön yaka oyuntularını doğru işaretleyerek tekniğine uygun çizdiniz mi?		
Arka ve ön omuz çizimini tekniğine uygun yaptınız mı?		
Arka ve ön kol oyuntusunu tekniğine uygun yaptınız mı?		
Kapanma payını işaretleyerek tekniğine uygun çizdiniz mi?		
Mostra çizimini tekniğine uygun yaptınız mı?		
Küçük ve büyük cep çizimini doğru yaptınız mı?		
İlik yerlerini doğru tespit ettiniz mi?		
Arka ortası yırtmaç çizimini doğru yaptınız mı?		
Arka bedende kemer yerini doğru belirlediniz mi?		
Kol		
Kol ortası dikini doğru çizdiniz mi?		
Dik çizgi üzerinde kol boyunu doğru işaretlediniz mi?		
Kol ağzı genişliğini doğru çizdiniz mi?		
Kol altı dikişini doğru çizdiniz mi?		
Ön ve arka kol oyuntularını tekniğine uygun çizdiniz mi?		
Kol üzerindeki işaretleri doğru aldınız mı?		
Yaka		
Dik çizginizi doğru çizdiniz mi?		
Dik üzerinde uzunluk ölçülerini doğru işaretlediniz mi?		
Yaka oyuntu çevresi ölçüsünü doğru işaretlediniz mi?		
Genişlik ve uzunluk ölçüleri ile bulduğunuz noktaları tekniğine uygun çizerek yaka formunu verdiniz mi?		
Yaka dönüş hattını tekniğine uygun çizdiniz mi?		
Ölçülere ve tekniğine uygun kemer çizimini yaptınız mı?		
TOPLAM		

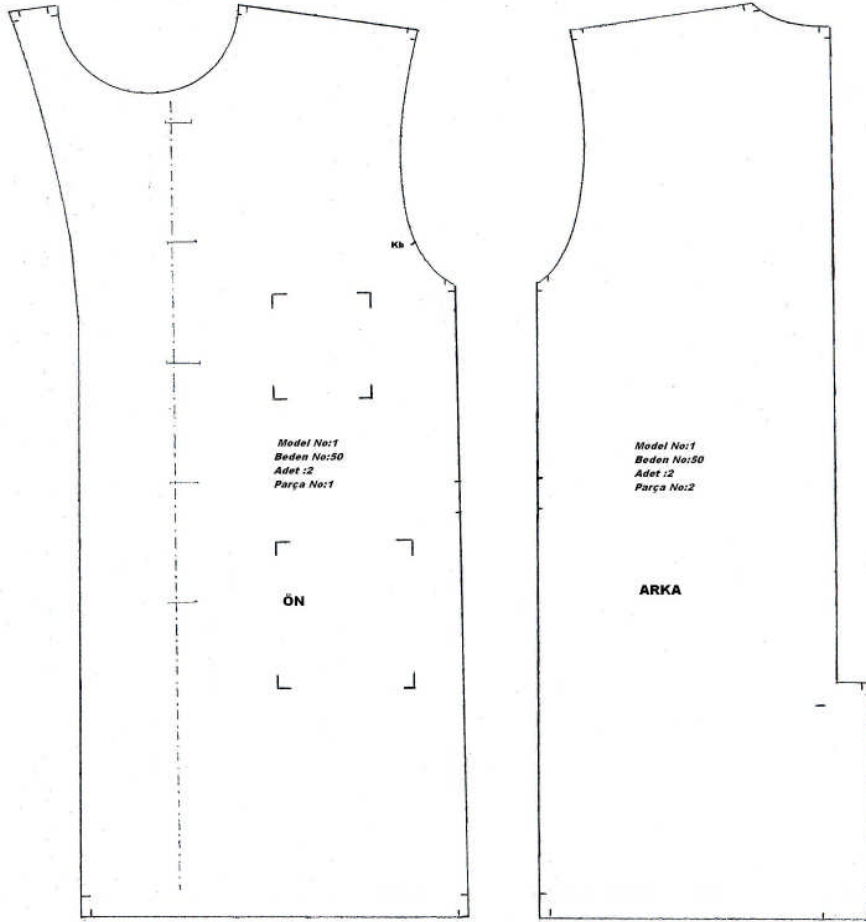
DEĞERLENDİRME

Yaptığınız değerlendirme sonunda eksikleriniz varsa uygulama faaliyetinde ilgili konuya dönerek işlemleri tekrar ediniz.

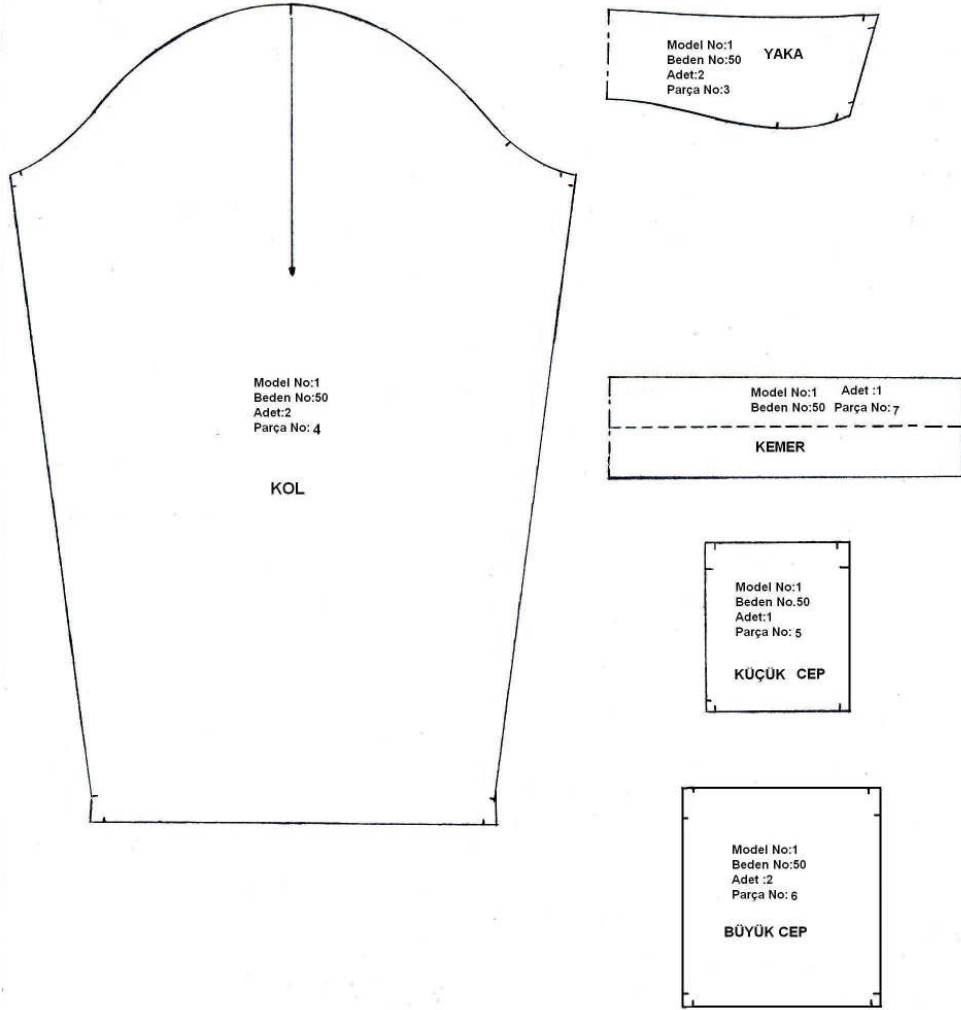
1.3. Erkek İş Önlüğü Kalıp Açma İşlemleri

Erkek iş önlüğü kalıbı açma işlemleri şablon çizimlerinde gösterilmiştir.

1.4. Erkek İş Önlüğü Şablonu Hazırlama İşlemleri

Şekil 1.5:

Şekil 1.6:

UYGULAMA FAALİYETİ-2

İşlem Basamakları	Öneriler
Önlük parçalarının kopyalarını alınız.	➤ Önlük kopyalarını almadan önce kalıpları kontrol ediniz.
Ön Beden	
Ön bedenın etek ucuna 2.5 cm, diğerk tüm çevresine 1 cm dikiş payı veriniz.	➤ Gerekli yazı ve işaretleri yazınız.
Arka Beden	
Arka bedenın etek ucuna 2.5 cm, diğerk çevresine 1 cm dikiş payı veriniz.	
Cep	
Ön beden üzerinden cebin kopyasını alınız. Büyük cep ağzına 2.5 cm, küçük cep ağzına 2 cm yan ve alt kenarına 1 cm dikiş payı veriniz.	
Kemer	
Kemerin tüm kenarlarına 1 cm dikiş payı veriniz.	
Kol	
Kol ağzına 2.5 cm, diğerk tüm kenarlarına 1 cm dikiş payı veriniz.	

KONTROL LİSTESİ

Uygulama faaliyetinde yaptığınız çalışmayı kendiniz ya da arkadaşlarınızla değişerek değerlendirme kriterlerine göre değerlendiriniz.

DEĞERLENDİRME KRİTERLERİ	Evet	Hayır
Ön ve arka bedenlerin kopyalarını doğru yaptınız mı?		
Ön beden şablon işlemlerini doğru yaptınız mı?		
Arka beden şablon işlemlerini doğru yaptınız mı?		
Cep şablon işlemlerini doğru yaptınız mı?		
Kol şablon işlemlerini doğru yaptınız mı?		
Kemer şablon işlemlerini doğru yaptınız mı?		
Gerekli yazı ve işaretleri yazdınız mı?		
Verilen süre içinde faaliyeti bitirdiniz mi?		
TOPLAM		

DEĞERLENDİRME

Yaptığınız değerlendirme sonunda eksikleriniz varsa öğrenme faaliyetinde ilgili konuya dönerek işlemleri tekrar ediniz.

ÖĞRENME FAALİYETİ-2

AMAÇ

Bu faaliyette kazandırılan bilgi ve beceriler doğrultusunda uygun ortam sağlandığında, verimlilik ilkeleri doğrultusunda erkek iş önlüğü için ana ve yardımcı malzeme hesabı yapabileceksiniz.

ARAŞTIRMA

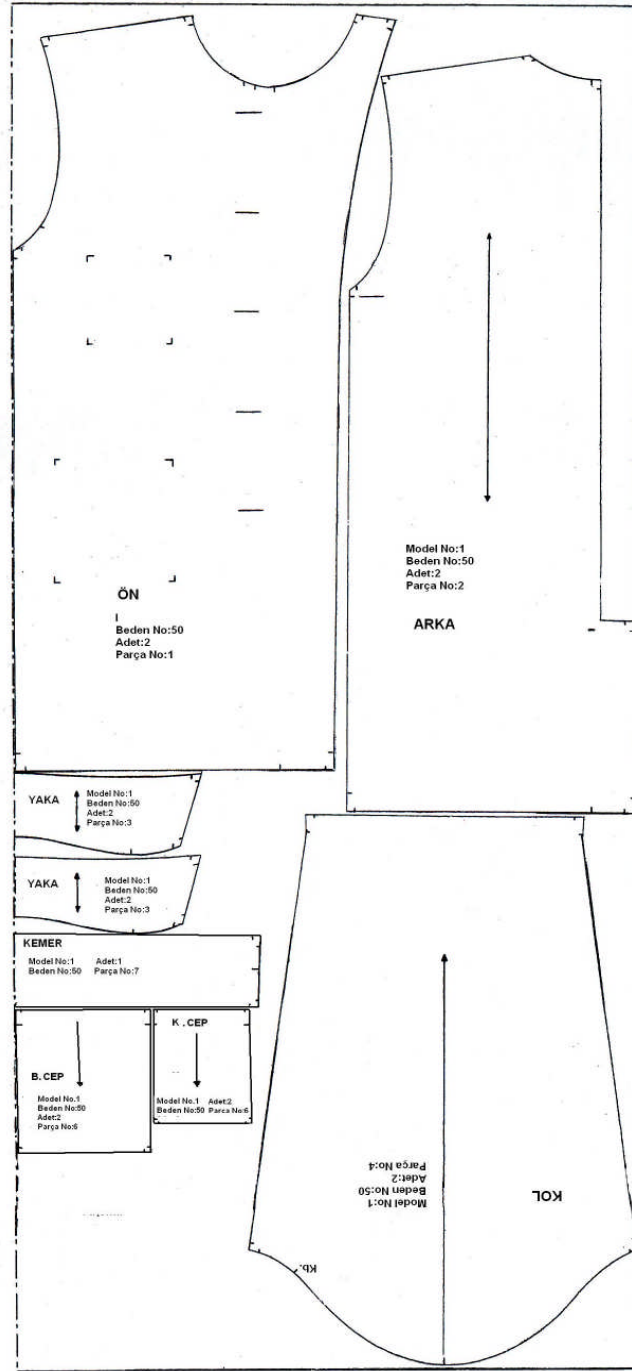
Erkek iş önlüğünde kullanılan ana ve yardımcı malzemeleri, erkek iş önlüğü üretimi yapan işyerlerinden araştırarak arkadaşlarınızla paylaşınız.

2. ERKEK İŞ ÖNLÜĞÜ İÇİN ANA VE YARDIMCI MALZEME ESAPLAMALARI

2.1. Erkek İş Önlüğü İçin Ana ve Yardımcı Malzemeler

Kumaş, düğme, iplik ve erkek iş önlüğünde kullanılan ana ve yardımcı malzemelerdir.

Erkek iş önlüğünde kullanılan ana ve yardımcı malzemeler ile ilgili ayrıntılı bilgiler için Tekstil Yüzeyleri modülüne bakınız.

Şekil: 2.1

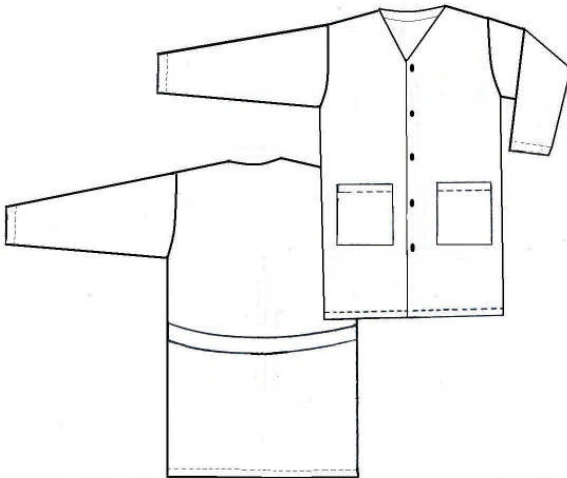
Eni :75 cmx2 Çift en kumaş

Boyu: 1.68 cm

MODÜL DEĞERLENDİRME

Model föyünden 50 beden ölçülerini kullanarak model analiz föyünde yer alan modelin kalıbını hazırlayınız.

MODEL FÖY

ÜRÜN : Erkek İş Önlüğü	BEDEN NO : 50	
FORM : (...)	TARİH : .../.../.....	
	BİÇİM TANIMLAMA Klapalı V Yakalı Cep Boyutları: 14x15cm Kapama Payı : 2.5 cm Dügmeli :5 Etek Ucu ve Kol Ağız 2.5 cm den Üst Dikişli Kuşaklı Arka Yakası Pervazla Çalışılmış İş Önlüğü	
PARÇA LİSTESİ		
Parça Adı (Kumaş)	Adet	Ana Ve Yardımcı Malzemeler
Ön Beden	2 Adet	Kumaş
Arka Beden	1 Adet	Dikiş İplikleri
Kemer	1 Adet	Düğme Adedi :5
Kol	2 Adet	Beden Etiket:1
Cep	2 Adet	Firma Etiket:1
Arka Yaka Pervazı	1 adet	Yıkama Talimatı:1

KONTROL LİSTESİ

DEĞERLENDİRME KRİTERLERİ	Evet	Hayır
Ön –Arka Beden		
Dik çizginizi doğru çizdiniz mi?		
Dik çizgi üzerinde uzunluk ölçülerini doğru aldınız mı?		
Bulduğunuz noktaları tekniğine uygun yatay çizdiniz mi?		
Yatay çizgiler üzerinde genişlik ölçülerini doğru aldınız mı?		
Arka ve ön yaka oyuntularını doğru işaretleyerek tekniğine uygun çizdiniz mi?		
Arka ve ön omuz çizimini tekniğine uygun yaptınız mı?		
Arka ve ön kol oyuntusunu tekniğine uygun yaptınız mı?		
Kapanma payını işaretleyerek tekniğine uygun çizdiniz mi?		
Mostra çizimini tekniğine uygun yaptınız mı?		
Cep çizimini doğru yaptınız mı?		
İlik yetlerini doğru tespit ettiniz mi?		
Arka bedende kemer yerini doğru belirlediniz mi?		
Kol		
Kol ortası çizgisini doğru çizdiniz mi?		
Dik çizgi üzerinde kol boyunu doğru işaretlediniz mi?		
Kol ağzı genişliğini doğru çizdiniz mi?		
Kol altı dikişini doğru çizdiniz mi?		
Ön ve arka kol oyuntularını tekniğine uygun çizdiniz mi?		
Kol üzerindeki işaretleri doğru aldınız mı?		
Pervaz		
Pervaz genişliğini doğru belirlediniz mi?		
Pervazınızı tekniğe göre çizdiniz mi?		
Verilen sürede faaliyeti tamamladınız mı?		
Temiz ve düzgün çalıştınız mı?		
TOPLAM		

DEĞERLENDİRME

Yaptığınız değerlendirme sonucunda eksikleriniz varsa ilgili öğrenme faaliyetine geri dönünüz.

Öğrenme faaliyetleri ve modül değerlendirme bölümünde istenen çalışmalarını başarı ile tamamladıysanız öğretmeninizle iletişim kurarak diğer modüle geçiniz.

KAYNAKÇA

- YAKARTEPE, Mehmet, Zerrin YAKARTEPE, **Tekstil ve Konfeksiyon Ansiklopedisi-Cilt11(J-K)**, Tekstil ve Konfeksiyon Araştırma Merkezi, İstanbul, 1993.
- Tişört Modülü
- **Jansen/ Rüdiger** Systemschnitt